

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
KAPOSVÁRI CAMPUS
NEVELÉSTUDOMÁNYI KAR
TANÍTÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK (BA)

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS NEVELÉS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA ALSÓ TAGOZATÁN

A KÖRNYEZETISMERET TANTÁRGY KEDVELTSÉGE A 3. ÉS 4. OSZTÁLYBAN
SZAKDOLGOZAT
KIVONAT

TÓTH ÁDÁM
TANÍTÓ szakos hallgató

Belső konzulens: Szántóné dr. Tóth Hajnalka

Belső konzulens intézete/tanszéke: Neveléstudományi intézet, Gyermeknevelési Tanszék

Készítette: Tóth Ádám

KAPOSVÁR

2024

Kutatásom céljaként azt határoztam meg, hogy feltárjam a tanulók környezetismereti tantárgyhoz való viszonyulásának szélsőségeit, megismerjem az általuk nehézségként megélt problémákat, felfedjem azokat a hiányosságokat, ami miatt az érintett korosztály nehezebben fogadja be a természettudományos tantárgyak által nyújtott információkat.

Kérdőív alkalmazásával empirikus vizsgálatot végeztem az érintett korosztállyal. Tapasztaltam, hogy nagyon sok múlik azon, hogy a kérdés feltevésének pillanatában mennyire befogadó a gyerek, mennyire tud koncentrálni a kérdést feltevőre és mennyire szocializálódott, nyitott-e éppen akkor a beszélgetésre. Úgy gondolom, hogy a korosztályra jellemző a koncentráció hiánya, talán nem tanultak meg hosszabb ideig összpontosítani egy témára, ami miatt egy beszélgetés kezdeményezésénél jelentős hátrányból indulnak. Már az elején felismerik, hogy komfortzónán kívül esik számukra a téma bármely irányból történő megközelítése, hozzászólni nem tudnak, esetleg negálják a beszélgetést, ellehetetlenítik a kommunikációt. Köszönhetően annak, hogy a pedagógusok a gyerekek elmondása szerint is motiváló, figyelemfelkeltő órákat tartanak és a modern technika eszközeivel közvetítik a szükséges információt a tanulók felé, nem utolsó sorban tanulmányi kirándulásokat szerveznek, melyekkel úgy érzem minden pozitív lehetőséget megragadnak, hogy a gyerekekhez közel vigyék a környezetismeret tantárgyat a gyerekek szívesen ismerik meg a környezetismeret tantárgy témaköreit. Érdekes következtetéseket tudtam levonni a kutatásom során, amit a jövőben pedagógusként szeretnék a nevelési módszeremben a gyerekek javára fordítani.

Érdekes volt számomra, hogy mennyire másképp álltak a kérdőív kitöltéséhez a gyerekek. Volt, aki megértette, hogy a kérdés a szakdolgozatom során végzett kutatómunka része, mások megmérettetésnek érezhették. Összességében viszont megállapítható, hogy a tantárgy iránti érdeklődés minden gyerekben megvan a válaszadók között. Egyértelművé vált az is, hogy a környezetismeret tantárgy oktatása során nagy jelentősége van a pedagógus szerepvállalásának, mennyire motiváló, ösztönző a személyisége. A XXI. század magával hozott olyan technológiai újításokat, melyet a mai 8-11 éves korosztály előszeretettel használ, számukra a technika vívmányainak kihívása érdekes és szórakoztató. A tantárgyhoz való kapcsolódásának köszönhetően könnyebben felkelthető a figyelem a természettudományos téma iránt. A tankönyv és munkafüzet használata ugyan még mindig jelentős a tantárgy oktatása során úgy vélem egyre több és hiánypótló interaktív óra és tanulmányi kirándulás – de számuk még fokozható. A kutatásom során alkalmazott kategorizálás során a tanult nagy környezetismereti témakörökbe soroltam a gyerekek által kedvelt anyagrészeket. Számomra itt nyilvánvalóvá vált, hogy az élő környezet nagy témakör számukra a legkedveltebb anyagrész.

Összességében a tanulság, hogy gyerekekhez intézett kérdés esetén nagyon fontos figyelembe venni az életkori sajátosságokat és mennyire szocializáltak, kommunikatívak, mennyire nyitottak és befogadók egy halom kérdés megválaszolására. Nem utolsó sorban a kérdezés pillanatában mennyire türelmes vagy esetleg fáradt, mennyire érdekli a téma, stb.

Az Excel táblakezelőben történő digitalizálás befejezése után a táblázatot csak adathalmaznak tekintettem, amiből a későbbiek folyamán hosszas elmélkedés és összefüggések keresése alapján a szakdolgozatomban részletezett, fentiekben röviden összegzett következtetésekre jutottam.